

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Høringsinstanser i hht. vedlagte liste

Deres ref

Vår ref
20090574

Dato
19.5.2009

Rapport om smittevern i fengslene - høring

Helse- og omsorgsdepartementet har mottatt en rapport fra Helsedirektoratet om tilgjengelighet i norske fengsler til sterile sprøyter og spisser for injiserende rusmiddelavhengige (vedlagt). På bakgrunn av rapporten anbefaler Helsedirektoratet at det innføres nye faglige retningslinjer og nødvendige rutiner som sikrer mot smitteoverføring mellom innsatte i fengsler.

Rapporten er utarbeidet av tidligere ass. fylkeslege og spesialist i samfunnsmedisin Svein-Erik Ekeid. En referansegruppe med representanter fra kriminalomsorgen, Helsedirektoratet, helsetjenesten og juridisk ekspertise har hatt en rådgivende funksjon for arbeidet.

Det er et grunnleggende folkehelseprinsipp at befolkningen skal ha tilgang til kunnskap og fasiliteter som kan hjelpe dem til å opprettholde og forbedre egen helse. Internasjonale konvensjoner som Norge har sluttet seg til, slår fast et prinsipp om at fengselsinnsatte skal ha fri tilgang til helsetjenester av likeverdig kvalitet som helsetjenester som er tilgjengelig for befolkningen for øvrig. Smittevernloven gir i § 6-1 andre ledd rett til "*nødvendig forebyggende hjelp*". Dette er i forarbeidene blant annet eksemplifisert ved tilgang på rene sprøyter for stoffmisbrukere. Distribusjon av sterile sprøyter og spisser som smitteverntiltak til befolkningen utenfor fengslene er blant annet gjennomført ved utdeling fra "Sprøytebussen" som ble opprettet i 1988.

Dagens smitteverntiltak for å sikre sterile sprøyter og spisser til innsatte i norske fengsler er nedfelt i retningslinjer fra Kriminalomsorgen av 1997. Her pålegges fengslene å gjøre klorin eller kloramin tilgjengelig for de innsatte. Etter

Helsedirektoratets vurdering gir imidlertid denne ordningen ikke en fullgod beskyttelse mot blodoverført smitte.

Helsedirektoratets anbefalinger til departementet vil, dersom de gjennomføres, kreve utvidet samarbeid mellom Kriminalomsorgen og helsetjenesten i fengslene, og utarbeidelse av nytt regelverk og rutiner, kompetanseheving, forskning, og evaluering. Kommunehelsetjenesten i kommuner med ansvar for organisering av fengselshelsetjeneste vil få ekstrautgifter til sprøyter og spisser, nødvendige helsepersonellressurser og kompetanseøkning hos fengselshelsetjenestepersonell.

Som ledd i Helse- og omsorgsdepartementets videre arbeid med saken ber vi om høringsinstansenes uttalelse til rapporten og Helsedirektoratets anbefalinger slik de framgår av vedlagte brev av 2. februar 2009. Vi ønsker også informasjon om erfaringene med gjeldende ordning, blant annet om den ansees som et betryggende smittevern-tiltak. Dersom Helse- og omsorgsdepartementet etter høringen finner grunn til å gå videre med saken vil departementet forelegge den for Justisdepartementet for vurdering.

Høringsfristen er 20. august 2009.

Høringsuttalelser sendes til postmottak@hod.dep.no eller Helse- og omsorgsdepartementet, Postboks 8011 Dep, 0030 Oslo.

Med vennlig hilsen

Jan Berg e.f.
underdirektør

Helena Wilson
seniorrådgiver

Vedlegg:

Brev av 2. februar 2009 fra Helsedirektoratet
Rapporten *Tilgjengelighet i norske fengsler til sterile sprøyter og spisser for injiserende rusmiddelavhengige - forslag til en ny tilnærming.*

Kopi:

Justisdepartementet
Helsedirektoratet